

БУРГАСКО ИЗДАНИЕ

ТЪРГОВСКИ ФАРЪ

LE PHARE DU COMMERCE.

СУБСИДИРАНЪ ОТЪ ВАРНЕНСКАТА И БУРГАСКАТА ТЪРГОВСКИ КАМАРИ.

Органъ за информации, политическа и стопанска икономия, търговия, земледелие и индустрия.

Телефонъ въ Варна № 223.

Уредникъ: П. ДРАГУЛЕВЪ.

Телефонъ въ Бургасъ № 135.

ИЗЛИЗА:
въ Варна
Вторникъ и Петъкъ
въ Бургасъ
Срѣда и Недѣля

Абонаментъ за България:
За година . . . 16 лв.
6 мѣца . . . 8 .
3 мѣца . . . 5 .

За странство:
За година . . . 30 лв.
6 мѣца . . . 16 .
Винаги предплатени.

Единъ брой 10 ст.

За обявления:
гармоничен редъ на I-ва
стр. 1 лв. на II-ра и III
стр. по 70 ст. на IV-та
стр. 20 стотинки.

За по-рече обнародване
ния се прави особено
споразумение.

Съобщения, ръкописи и
суми се изпращатъ
• уредника •

П. ДРАГУЛЕВЪ.

Единъ брой 10 ст.

Standard Oil Company of New-York

Address telegraphique: „SONOLY“

CENTRALE BOURGAS

Telephone No 157

Стендъртъ Ойлъ Компани въ Ню-Йоркъ

Телеграфичен адресъ: „сонони“

Централа Бургасъ

Телефонъ № 157.

ПРОДАЖБА НА ЕДРО: петролъ (газъ) американски въ наса, марка „Pettless American“, бензинъ, машинно масло, печни за гориво отъ газъ и лѣковъ американски отъ всѣхъ величини.

Българско Търг. Агционерно Д-во

Основен капиталъ 600,000 лв. зл.

Централа РУСЕ.

Клонове: София, Пловдивъ, Варна.

За телеграми: „Меркуръ“

Телефонъ № 70.

Специаленъ

отдѣлъ

за

МАШИНО,
ЦИЛИНДРОВО,
КОМПРЕСОРНО,
ЗА ПРЕМЪСВАНЕ, ЗА
КОЖАРНА ФАБРИКАЦИЯ, ЗА
ДЮШМЕТА „ПОДИУМЪ“, ВЪ КА-
СИ И ПР. ПР.

Американски, австрийски и руски

Цѣни при поискване.

К. БЕРЛИНОВЪ & С-НЕ

Съ централъ БУРГАСЪ

Клонове: София, Варна, Русе, Пловдивъ, Сомовитъ и Шуменъ.

Продаватъ всички видове СОЛЪ: анхиласка, туниска, фочанска, романска, каменна и мѣлна, ГАЗЪ руски; керемиди марсилски; масла машинни, цилиндрични, дървени, фасъжени, сусамови, слънчогледови и пр; САПУНЪ марсилски; оризъ всѣхъ видове и качества; захаръ, кафе, конкасе, кристалъ, кафе типъ лавъ и роле; черъ пиперъ сингапуръ; синъ камъкъ английски пр.

Освобождаватъ стоки при митициитъ въ Бургасъ, Варна, Русе и Сомовитъ.

Експедирайтъ стоки при най-износни за клиентитъ условия.

Димитъръ Х. Ивановъ & Синове

Бургасъ — Сливница.

Телефонъ № 72 — 61.

Телегр. адресъ: Хаджи-Ивановъ.

Голѣмъ складъ — Износни цѣни

Желѣза всички видове; черберлици, ламарини, калай, бѣло тенеке, цинкъ и олово.

Желѣзни грѣди (пугтели), португалски цементъ, телени гвоздеи, безиръ, холандски бон, подковни гвоздеи, петали, трѣси желѣзни и каучукови, лопати, кофи и всички сортове дребна желѣзария.

Разполагайки съ ангажименти за голѣми партии правимъ поръчки направо съ конкурентни цѣни.

ХРИСТО КИРЧЕВЪ

БУРГАСЪ — ВАРНА

Телефонъ: БУРГАСЪ — 101, ВАРНА — 280.

Продава: пипати на сравнително износни цѣни на едро и дребно. Първокачествени английски керемиди: КАРДИФЪ, АНТРАЦИТЪ, КОКСЪ, ЧУГУНЪ и ОГНЕПОПОРНИ ТУХЛИ. ТУРСКИ ВЪГЛИЩА, МАРСИЛСКИ КЕРЕМИДИ и др.

Поръчките изпълнява добросъвестно, офери и мостри изпраща при първо поискване.

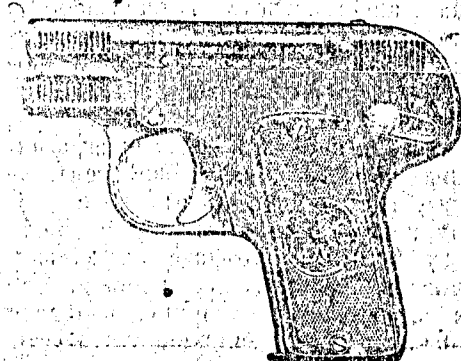
Адресъ за телеграми: Кирчевъ.

Бр. Ц. Кулеви Бургасъ

Телефонъ № 21.

Телегр. адресъ: Кулеви.

Голѣмъ складъ — Цѣни най-износни.

Греди желѣзни (пугтели), желѣза всички видове; четвъртити, плоски, фасонирани, черберлици; Ламарини: черна, галванизирана; Цинкъ; Гвоздеи: телени, желѣзни, подковни; Подкови, телъ бодливъ; Столона (челикъ) въ каси и на погъти; Лопати за коля, вришници, лопати, кофи, коси, сѣрпове, мошкы, копачи, вили, тѣрмѣщи; Плати за печки, тенеке бѣло, калай, нишадъръ, олово, сачми, цементъ беоцински, масла машинни, стипца, катранъ, смола, плугове и др.

Единственъ депозитъ на:

пушки, револвери, барутъ, патрони, фитилъ, гилзи, явни, тапи и др.

ПРОДАЖБА И НА ЕДРО

Пушки отъ 25 лв. и револвери отъ 8 левъ нагоръ.

Имайки винаги голѣми ангажименти съ фабрикатъ, правимъ продажба и отъ направо съ конкурентни цѣни.

Прѣди да дадете поръчките си кадето и да е, искайте и НАШИТЕ ЦѢНИ.

Д. С. ЖЕЧКОВЪ

комисонеръ — експедиторъ

БУРГАСЪ

За телеграми: Д. ЖЕЧКОВЪ.

Телефонъ № 127.

Постояненъ депозитъ отъ турски каменни въглища отъ „Козлу“ и „Килимъ“.

Продажба на едро — франко вагонъ Бургасъ. Поръчките се изпълняватъ веднага.

Гавраилъ Пеневъ — Бургасъ.

Телефонъ № 109

Телефонъ № 109

САМО ПРИ НАСЪ ще намѣрите най-износни цѣни и условия, пълненъ четитъ отъ разни

колониялна, желѣзарски и бонджийски стоки

ДОСТАВЯМЕ ОТЪ ФАБР. и МИНИТЪ цѣли вагони; сурови желѣза. Черберлици, Шведски желѣза, Махляци, Черна ламарина, Галванизирана ламарина. Телени гвоздеи, Цинкъ, Безирови масла, Кини Крокодилъ, Империялъ, Джамоуе, белгийски цементъ хедроликъ, желѣзни грѣди (пугтели), каменни въглища, кардифъ, коксъ, антрацитъ и килимиди, Марсилски керемиди, торби калкутски, 2 1/2 либри и солени, 2 1/2 либри земни бон, стипца, зачка, сода бикарбонатъ, захаръ, кафета, калай, бакъръ, олово, чугунъ, синъ камакъ, мѣнерали, слънчогледови, фъстъчни, памучни, и дървени масла и черъ пиперъ Сингапуръ. При спецификация.

Винаги, прѣди да си набавите стокитъ, искайте нашитъ цѣни. Сж. шеврѣмъ държимъ и въ депозитъ сурови желѣзни шина, желѣзни грѣди (пугтели), Цинкъ, Ламарина, Гвоздеи, Калай, бѣло тенеке, Синъ камакъ, Циментъ, Марсилски керемиди, Камъни въглища, Безирови масла — бон бодливъ телъ.

Каменни въглища, кардифъ, антрацитъ и коксъ

Масла: дървени, памучни сусамови, фъстъчни слънчогледови, маслини и др.

Винаги прѣди да си набавите стокитъ искайте нашитъ цѣни.

финансовото положение на България и условията на земя.

Министра на финансите г. Д. Тончевъ, при започване дебатитъ по бюджетопрокъта за 1914 г., направи по установения парламентаренъ обичай, изложение за финансовото положение на страната, за да бже осветлено народното представителство при водение дебатитъ. На всички е известно вече съдържанието на това финансово експозе. Министра на финансите едва ли не изкара финансовото положение на страната за блѣсково. Слѣдъ войната България бързо се свързва въ стопанско отношение, за доказателство на което служи фактътъ, че отъ началото на настоящата година постъпленията въ държавното съкровище значително прѣвѣзхождатъ постъпленията на най-добритъ до сега финансови години. Заключение то бѣ, че прѣзъ 1914 г. държавнитъ приходи и безъ разнитъ увеличения на данъцитъ ще достигнатъ размѣрътъ на прѣвѣденитъ въ проектобюджета.

Експозето на финансовия министръ имаше една единичка цѣль: да осветли външния свѣтъ, ония, въ които рѣждъ сж нашитъ цѣни книжа и които ни правятъ заемъ, върху платежната сила на държавата, за да се спечели тѣхната вѣра въ нашата кредитоспособность. Толкозъ по необходимо бѣ това именно за сега, когато България водѣше прѣговори за голѣмия държавенъ заемъ. Съ една рѣчъ финансовото експозе на министра е по малко прѣдначено за българския народъ, а повече за външния финансовъ свѣтъ, прѣдъ когото искатъ да го прѣдставятъ въ блѣсково материялно положение въ финансовото изложение на г-на министра, нито пъкъ ще се съгласи съ него, че той е годенъ да понесе новъ голѣмъ данъченъ товаръ; но отъ друга страна експозето не е постигнало и главната цѣль: да спечели довѣрието на финансовия външенъ свѣтъ въ кредитоспособността на държавата, най голѣмо доказателство за което служи новия държавенъ заемъ и условията, при които е сключенъ.

И наистина, съпоставимъ ли думитъ на финансовия министръ въ експозето му съ условията на заемътъ, то веднага констатираме горчивата ирония на съдбата върху измѣнената страна. Защо то новия заемъ не иде да залови неотложнитъ и зинали нужди на страната.

Какви сж, прѣди всичко, нуждитъ на България въ настоящия моментъ, които можеше и трѣбваше да бждатъ задоволени съ заемътъ? Тия нужди се свърждатъ въ необходимостта да влезатъ пари въ страната, за да спадне и изчезне ажиото, да поедѣтнее камбиото, да се повърнатъ паритъ на Бѣлг. Нар. Банка, която да може да развие по голѣма дѣйность въ подпомагане на търговията и индустрията въ страната, да се изплати реквизицията, за да се развържатъ рѣцѣтъ на търговитъ и индустри-

илцитъ и да се спаситъ мнозина отъ тѣхъ отъ застрашающитъ ги фалименти, да се изплатятъ 2/3 на чиновницитъ, за да си отидѣне това тѣй окаяно и зинали, онеправдано съсловие, което има само задължени, но никакви права. Тѣзи сж прѣвитъ и неотложни нужди на страната, които трѣбва да бждатъ задоволени, за да може наистина да се вдеятъ нови сили въ народното стопанство и да трѣгнемъ дѣйствително въ пѣтъ на стопанското обновление. Срѣщу това какво дава правителството съ новия заемъ?

Прѣди всичко отъ това, що се съобщава по условията на заемътъ, става ясно, че въ същностъ таквъ нѣма сключенъ; ще се прѣдстави само въ Народното Събрание една книга, съдържаща всѣхъ възможни тежки условия за България, подписана отъ високи лица, наречена договоръ за 500 милиона лева заемъ на България, новъ сжщностъ таквъ нѣма да има. Въпрѣки, че е подписанъ таквъ договоръ, но той сега нѣма да се реализира; това се оставя за по благоприятни врѣмена за германскитъ банки, които не се знае дали ще настѣпятъ и дали до тогана на България нѣма да излѣзе душата. За сега на България се даватъ около стотина милиона като авансъ, по които нѣма да влезатъ всички въ страната, а шѣли да бждатъ задържани срѣщу направени вече дългове. Срѣщу реквизицията отъ двѣстѣ и повече милиона лева, срѣщу дългѣтъ къмъ Бѣлг. Н. Банка отъ 140 милиона сега ще се получи мизерната сума отъ 30—40 милиона лева, която ще бже капка въ море. Така констатираме, че въпрѣки подписанъ договоръ за заемъ, таквъ нѣма. Авансътъ се дава срѣщу съкровищни бонове, съ срокъ една година, къмъ 1-й августъ 1915 г., едно обстоятелство твърдъ опасно за България.

Първата половина отъ заемътъ, 250 милиона лева, щела да се изплати въ срокъ отъ една година, къмъ 1-й августъ 1915 година, когато изтича срокътъ на съкровищнитъ бонове. Тогава ще се прѣхванатъ даденитъ сега въ авансъ 120 милиона лева и понеже чистото произведение при десетоненъ курсъ отъ 84% ще бже двѣстѣ милиона, то ще трѣбва значи България да получи чиста сума отъ 85—90 милиона лева. Обаче отъ тая сума нѣма да постѣпи нито стотинка у насъ, понеже ще трѣбва да се погасява заемътъ въ Франция въ размѣръ отъ 75 милиона лева, даденъ срѣщу съкровищни бонове, изплащането на които не може повече да се отложи, понеже е било уговорено, че тѣ ще се изплатятъ отъ първия заемъ, които държавата ще сключи. Остатъка отъ двадесетина милиона лева също нѣма да постѣпи у насъ, понеже ще бже задържанъ въ Германия срѣщу военитъ доставки, каквито правителството се е обвързало да направи въ размѣръ отъ стотина милиона лева.

Слѣдователно, въ най-добрия случай, т. е. като се реализира къмъ 1 августъ 1915 г. първата половина отъ 250 милиона лева, въ България нѣма да се получатъ никакви пари.

„Търговски Фаръ“ рекламира най-добръ.

„НАФТА“

Българско Акционерно Дружество

Капиталъ 1,000,000 лева.

Центра и въ София.

Клонове въ всички градове на Царството.

Постоянни складове въ всички клонове отъ газъ въ каси и варели, бензинъ за осветление, автомобили, мотори, индустриални и технокимически цѣли, минерални и цилиндрични масла, газойл (нафта) за Дизелмотори, пжкура за гориво въ горни котли, катранъ, парафинъ, асфалтъ и всички други нефтени продукти.

Цѣни и условия най-износни.

ГАЗЪ
отъ
най-добро качество
Употрѣбвайте
само тази марка.

Вълнено-Текстилно Анонимно Акц. Д-во

„Фабрика „Александър“ — Габрово

Произвежда доброкачествени чисто вълнени камгарни и шрайгарни ПЛАТОВЕ, а така също и всѣкакъв видъ ПРЪЖДИ за тъкане, фланели и гайтани.

Цѣни и условия износни.

Гугучковъ & Антонели

КОМИСИОНА ПРЪДСТАВИТЕЛСТВО — БУРГАСЪ

Постояненъ складъ отъ камени въглища за парни машини и тухларници.

Продаватъ съ най-износни цѣни първокачественъ Белгийски „PORTLAND“ циментъ, одобренъ отъ министерството за държавни постройки.

Дружество Братя Нобелъ

Руски Батумски газъ отъ собственитѣ имъ извори въ Баку.

ГАЗЪ въ сандъци и бѣчви
БЕНЗИНЪ за автомобили, осветление и всички технически цѣли.

Централа въ СОФИЯ.

Депозити: София, Варна, Бургасъ, Пловдивъ, Свищовъ и Русе.

ДИЗЕЛЪ мотори (DIESEL)

най-икономичния и най-сигурния двигателъ на XX вѣкъ отъ 8—2000 конски сили.

Фабрикация Linke Hoffmann—Werke въ Bräslä (Герм.)

Оферти при поискване. Цѣни ефтини и изплащане на срокове.

Прѣдставителъ за България:

МАРКО ШЕХТЕРЪ — СОФИЯ.

ХУГО ШОБЕРЪ — РУСЕ.

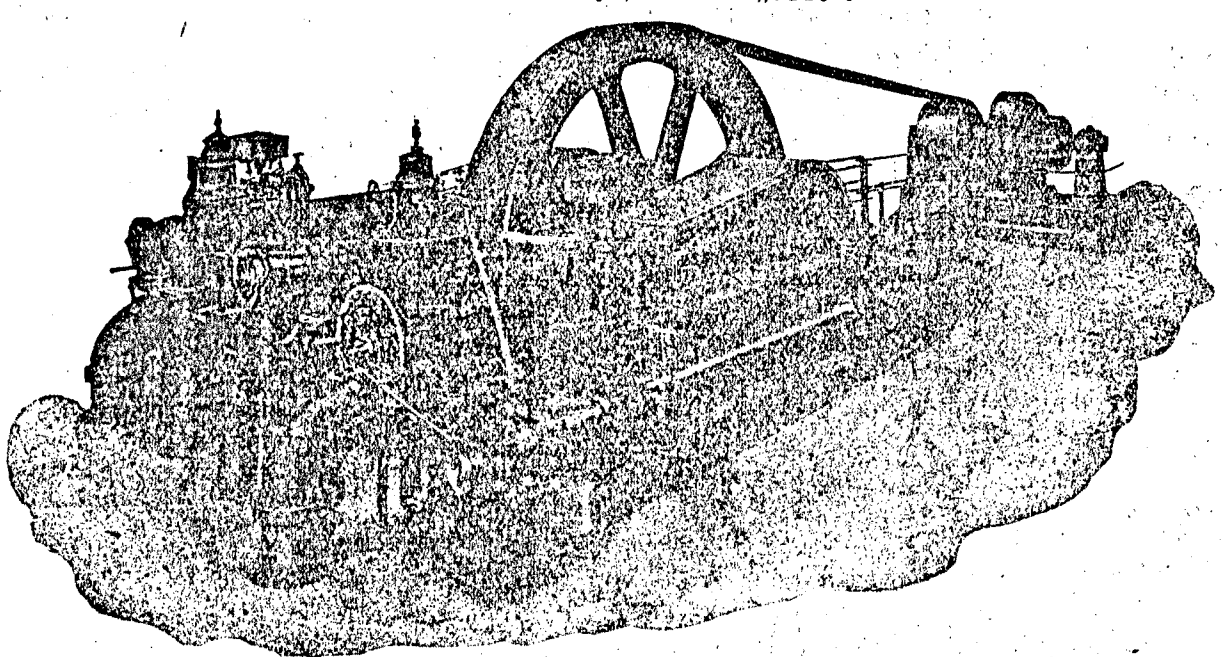
ТЕЛЕГРАМИ: ШОБЕРЪ.

ТЕЛЕФОНЪ № 330.

ПРЪДСТАВИТЕЛСТВО НА

Сочиета Италияна Лангенъ & Волфъ — Милано

Фабрика за мотори, патентъ „ОТТО“.

Бензинови, петролни, газожени и Дизелъ

Прѣдставителство за Южна България: Емилъ Кнайстъ въ гр. Пловдивъ.

Генерално прѣдставителство на прочутитѣ плугове марка „ГЛИГАНЪ“ отъ фабриката Гебрюденъ Еберхардъ въ гр. Улмъ. Оршовската петролна фабрика въ Виена за петролъ и минерални масла.

Колкасьори за трошене камъни.

Турбини за мѣлници и фабрични заведения.

Разни видове преси най-добра система отъ машинната фабрика М. А. Г. въ Гайсдингенъ.

МАШИНИ ЗА ШЕВЪ и ВЕЛОСИПЕДИ отъ А. ГРЕГЕРЪ & С-не въ Виена.

Всѣкакви технически и електротехнически инсталации Кинематографи.

Дърводѣлски и желѣзарски инсталации отъ най-първитѣ европейски фабрики.

Оферти и цѣноразписи при поискване безплатно.

Но ако политически причини попрѣчатъ на реализирането на заемътъ, то прѣзъ августъ и къмъ края на идущата година държавното сѣкровище ще се намѣри въ безсходно положение сръщу просрочени сѣкровишни бонове въ размѣръ на двѣстѣ милиона лева, вънъ отъ това, че къмъ вътрѣшнитѣ си кредитори — Б. Н. Банка и населението за реквизицията — не ще бжде нищо изплатено.

Реализирането на останалата половина отъ 250 милиона лева ще стане на части (опции) въ разстояние на двѣ години, до августъ 1917 година. Чистото произведение ще бжде около 210 милиона лева. Отъ него баннитѣ ще задържатъ 70—80 милиона лева сръщу военнитѣ доставки, 50—60 милиона за постройката на двѣ-три линии и на пристанището Порто-Лагосъ. Въ края на краищата България, при най-благоприятенъ случай, т. е. при пълното реализиране на заемътъ до къмъ Августъ 1917 год., ще получи още 60-70 милиона, безъ да може да изплати реквизицията и изцѣло дългътъ къмъ Б. Н. Банка.

И така прѣди всичко констатираме, че въпрѣки подписанъ договоръ за заемъ, такъвъ въ сѣщностъ нѣма. Въмѣсто да се погасятъ дълговетѣ на държавата къмъ собственитѣ си кредитори — населението, правятъ се нови дългове и дългътъ на България нѣма да бжде единъ милиардъ и триста милиона, както го прѣсметаше финансовия министъръ, но ще бжде повече отъ милиардъ и 600 мил. лева.

Вънъ отъ всичко това този заемъ само на книга е съпроводенъ съ економически концесии и привилегии, които сж нѣщо ново за страната ни. Строене на линии и пристанища безъ конкуренция, безъ търгове значи да се даде възможност на баннитѣ да смъкнатъ други много милиони отъ страната, вънъ отъ политическото значение на този фактъ за вътрѣшното управление на страната, съ който се отминаятъ закони, прилагани до сега съ полза за държавата, Даването въ чужда експлоатация държавнитѣ мини Перникъ и Бобовъ-долъ сж доказателство за това, че германцитѣ не гледатъ на България друго яче, а тъкмо така, както гледатъ на Турция, която за тѣхъ е само обектъ на политическо и економическо завладяване, обектъ на експлоатация и нищо повече.

Но пита се тогава: защо финансовото положение на България бжде прѣдставено тъй блѣсъ.

каво въ експозето на министра? Ако изложеното въ него е вѣрно, то съ какво тогава ще се оправдае този лошъ заемъ, отъ който не се получаватъ пари и безъ да се консолидирватъ задълженията на държавата? На този въпросъ ще трѣбва да отговори близкото бжде, обаче явно е, че България, вмѣсто да се консолидира финансово, поставя се при много по лоши условия. Повече отъ сигурно е, че заемътъ изцѣло не ще се реализира, че ще бждемъ принудени да отидемъ пакъ къмъ старитѣ кредитори на България, но при крайно неблагоприятни условия, при сѣвсѣмъ стѣснено финансово положение на държавата, когато тя ще бжде принудена да сключи

Н. Карановъ.

Търговски курсъ въ Габрово.

Както на скоро съобща в „Търговски Фаръ“, Варненската търговско-индустриална камара, къмъ района на която напослѣдъкъ мина Габрово, взела похвалното рѣшение да открие въ този градъ идещата есенъ тримѣсеченъ търговски курсъ, както и общарски тъкъкъ.

Нуждата отъ тѣзи два курса за Габрово е належаща. Пълна изчерпателна мотивировка на рѣшението да се открие търговски курсъ сръщае въ сѣщия брой на „Т. Ф.“, който ни дава известието, че камарата ни рѣшила да открие курса още тази есенъ.

Понеже изобщо по занаятчийскитѣ курсове и другъ пакъ съмъ се изказвалъ, сега не ще се занимавамъ съ общарския курсъ, който ще се устройва въ Габрово. По уредбата на търговския, обаче считамъ за нужно да изкажа скромното си мнѣние. Курсоветѣ, които сж устройвани до сега, по починъ на министерството, камаръ-изобщо на официални мѣста и лица, съ цѣлъ да се хвърля необходимата провѣстка между занаятчи и търговци, сж страдали отъ много недостатѣци, за които немогатъ да се винятъ инцидентитѣ. Ако напр. известенъ учител по нѣкой занаятъ не е добръ подготвенъ да каже нѣщо ново и умѣло да го прѣдаде на занаятчийтъ, при които се изпраща, по липса може би, на другъ, виновато ли, ще бжде официалното мѣсто, което го делегира и поддържа?

Разбира се не. Виновни не можемъ да държимъ, както казахъ, официалнитѣ мѣста, които изпращатъ учители за разни занаятчийски и търговски курсове, ако послѣднитѣ не успѣватъ, поради слабо съдѣйствие или неразбрано противодѣйствие на мѣстни власти и поради други второстепенни причини. Учредителитѣ на занаятчийски и търговски курсове сж виновни за неуспѣха на урежданитѣ отъ тѣхъ курсове само когато не успѣватъ по слѣднитѣ причини: 1) Поради това, че курса е откритъ на мѣсто, дѣто нѣма условия и нужда отъ такъвъ и 2) поради програмата неотговаряща на нуждитѣ, които мѣримъ да задоволимъ и на подготовката на лицата, които ще участвуватъ като слушатели въ курса.

Нуждата отъ търговски курсъ въ Габрово е тъй много навърѣла, както добръ се изложи вече въ „Тър. Ф.“, та неможе да има ни сѣнка отъ съмнѣние, че не ще се получатъ добри резултати отъ такъвъ курсъ поради първата отъ помѣнатитѣ основни прѣчки.

Ние смѣтаме обаче, че курсътъ не би далъ всичкитѣ очаквани резултати, ако прѣдварително камарата не проучи габровскитѣ условия и нужди и не нареди съобразно тѣхъ програмата на курса. Нали курсътъ ще бжде търговски, специаленъ, какви особни и прѣд-

чи други заеми може би на много по тежки условия. Вънъ отъ това, договорътъ за заемътъ ще да разочорова всички търговци и индустриалци, които подкрѣпиха правителството съ единичната надѣжда, да се създаде едно здраво и силно правителство, което да бжде въ положение да разрѣши успѣшно въпросътъ за заемътъ и да изплати на гражданитѣ реквизицията и дългътъ къмъ Б. Н. Банка, за да се влее нова струя въ нашия стопанско-економически животъ. Всички тия надѣжди не се сбжднаха, въпрѣки доброто финансово економическо положение на страната, така наричано въ експозето на министра.

варителни свѣдения сж нужди, за да се нареди програмата му.

Може ли и нужно ли е да се учи друго освѣтъ калкулация, търговско счетоводство и пр. сродни и специални материи?

Такива въпроси ще ни зададатъ, такива възражения ще ни направятъ на мнѣнието ми да се събератъ свѣдения, съобразно които да се нареди програмата на курса.

Признавамъ, че курса, като специаленъ, ще насажда знания по казанитѣ дисциплини. Но трудноститѣ по уредбата на курса, както и рисковетѣ за успѣха му, не се отстраняватъ, като се постигне съгласие въ този пунктъ. Единъ курсъ, който назрѣла да е нуждата отъ него, колкото да сж подготвени и способни лекторитѣ въ него, колкото и съ голѣмо желание да се посѣщава отъ курсиста, напослѣдъкъ рѣшава задачата си, ако прѣди наредъ програмата му не сж взети подъ внимание точнитѣ нужди и желания, на които ще отговори, както и подготовката и знанията на курсиститѣ му.

И нашата школа, специална и обща, особено послѣдната, страда не, а издѣхва отъ този неждъ, че не дава програмата, отговаряща на врѣмето, нуждитѣ, силитѣ и главно подготовката на питомцитѣ си.

При курсовитѣ не трѣба да се допуца, прочее, програма, която не би съотвѣтствувала на подготовката и нуждитѣ на тѣзи, за които се съставя.

Ето защо, още отъ сега камарата, като разгласи изъ Габрово рѣшението си да открие търговски курсъ, трѣбва да покани желающитѣ да бждатъ курсисти да отидатъ при лицето, което ще посочи и ангажира камарата за прѣподавателъ и да дадатъ отговоръ на въпроситѣ:

1) Съ какво се занимаватъ—възможност по точно опрѣдѣление характера и размѣра на работата.

2) Какво би желалъ да научи въ курса? — да опрѣдѣли, тъй както може, но въ всѣки случай по възможностъ точно, нуждитѣ си отъ курса и желанията, на които трѣбва да отговори послѣдния.

3) Какво образование училищно или знания е усвоилъ лично съ собствени усилия, най-вече аритметически.

Добръ ще бжде лицето, което ще събира свѣдѣнията, да разбира отъ дисциплинитѣ на търговскитѣ курсове, та и свѣдѣнията да бждатъ по цѣни.

Извърши ли се това, търговскитѣ курсъ, освѣтъ дѣто ще отговори на назрѣлитѣ нужди на Габрово, но и поради специалнитѣ си дисциплини ще бжде една модерна школа, която ще даде пълни резултати, каквито послѣдната изобщо дава поради особеното си и главно прѣдметство, че индивидуализира обучението.

ОФИЦИАЛНИ
СВѢДЕНИЯ ПО ЗАЕМЪТЪ.

Какви сж условията. Изявления на министъръ Тончевъ прѣдъ нашия кореспондентъ.

По въпроса за заема министърътъ на финанситѣ, г-нъ Тончевъ, е направилъ слѣднитѣ изявления прѣдъ нашия софийски кореспондентъ: „Веднага съ одобренieto договора за заема отъ народното събрание, ще получимъ отъ заема единъ авансъ отъ 120 милиона лева, сръщу които ще издадемъ сѣкровишни бонове. Заемътъ ще бжде 500 милиона, съ 84 цесоненъ курсъ и 6% лихва, като баннитѣ си запазватъ правото на единъ доплатителенъ процентъ отъ 1/2 на сто семестриално, което ще рѣче дѣйствителната лихва на заема ще е 7%.

Отъ 120 милионния авансъ ще изплатимъ сръщу задълженията си къмъ Русия 27 милиона, падежа на който е 7 августъ т. г. и 30 милиона на Австрия — аванса, който

бивше правителство бѣше получило отъ Виена. И понеже Австрия участвува въ заема съ 25% то тия 30 милиона австрийскитѣ банки ще си ги задържатъ сръщу частъ, която имъ се пада сега да авансиратъ на България.

Емитирането на заема ще почне отъ идущия декември, когато ще получимъ първата частъ отъ заема — 250 милиона лева. Отъ тия 250 милиона лева баннитѣ ще си прихванатъ аванса, който сега ще ни се даде.

За гаранции на заема ще служатъ остатъка отъ бандерола, който възлиза на около 9 милиона лева и мурурието (данѣкъ върху суровия тютюнъ).

Като условие на заема, ще се отдаде на банковия консорциумъ постройката на пристанището Порто-Лагосъ и линията Хасково — Порто-Лагосъ. Бѣше прѣдставено на баннитѣ да избератъ коя отъ слѣднитѣ три линии да строятъ: Габрово — Севлиево — Ловеч — Плевенъ, Радомиръ — Дупница — Горна Джумая или Хасково — Порто-Лагосъ. Баннитѣ въ послѣдния моментъ прѣпочнаха да строятъ послѣдната линия.

Ще бжде отдадена на баннитѣ така също и експлоатацията на минитѣ „Перникъ“ и „Бобовъ долъ“. Послѣдното ще бжде съвмѣстнотъ отъ баннитѣ и държавата, за която цѣлъ ще се образува едно акционерно дружество отъ баннитѣ-кредитори, отъ българската народна и земледѣлческата банки.

Въ това дружество България, въ лицето на двѣтѣ държавни банки учрѣждения, ще участвува съ 30% отъ акцинтѣ, а въ чиститѣ печалби ще участвува съ 50%.

Прѣдседателъ на управителнитѣ сѣбѣтъ на дружеството ще бжде управителя на народната Банка, а управителя на Земл. Банка — членъ. Правителството ще участвува въ управлението на това дружество съ специаленъ свой делегатъ.

Контроль специаленъ за заема отъ страна на баннитѣ нѣма да има. Службата на контрола ще изпълнява нашата дирекция за държавнитѣ дългове.

На край министърътъ заяви, че договора за заема въ тоя моментъ (24 юни) още не е подписанъ, но това се очаква да стане всѣки моментъ.

По субсидирането земледѣлскитѣ кооперации отъ държавата.

Управителния сѣбѣтъ на общия съюзъ на Българскитѣ земледѣлски кооперации е отправилъ слѣдния апелъ до г. г. Народнитѣ Прѣдставители:

„Извѣстено Ви е, Господа Народни Прѣдставители, че между кооперациитѣ, които съществуватъ въ България, най-голѣмъ брой сж земледѣлскитѣ кредитни кооперации.

Тѣхното число достига до 600. Развива се главно въ периода 1900—1910 г. Въ основата имъ лежи принципътъ на неограничената солидарна отговорност. Въ състава имъ влизатъ на първо мѣсто земледѣлци, които иматъ инициатива да высятъ свѣржени подобриши въ всички клонове на селското стопанство. Ржководятъ се и управляватъ безплатно, или съ скромнѣвъ хонораръ, отъ народни учители, свещеници, общински секретари, кметове и по-свбуди земледѣлци.

Числото на членовѣтъ въ кредитнитѣ земледѣлски кооперации достига до 40,000 самостоятелни селски стопани. Тѣ сж авангарда на най-модерното и най-полезното въ нашето село, отъ гледище хуманно, социално, държавно и селско-стопанско.

Възната на кооперацията се рапространява и обръща цѣлата страна. Отъ кооперацията ступанска и културна България очаква много. Отъ нея чакаме прѣди всичко нравственото и културно подигане на човѣка, посвѣтенъ на полски трудъ. На нея се надѣваме да закрѣпи селско-фамилното земледѣлие. Отъ нея очакваме да повдигне дохода отъ почвата, да създаде благосъстояние на земледѣлца, да подигне материалната култура на България.

И дѣйствително, както е извѣстно, никой другъ институтъ не може да направи това, което прави кооперацията. Тя вдѣхва въра у слабитѣ да си помагатъ сами, чрѣзъ прилагане великитѣ принципи на взаимността; тя показва пътекитѣ къмъ изворитѣ на благоденствието; тя организира капитала въ селото и създава обществени учрѣждения на морала, на културата и прогреса; тя възпитава, обдарява, подкрѣпва и напътва трудищитѣ се класи; тя прѣмъхва експлоатирането на мнозинството въ полза на единичи; тя сѣе солидарност и миръ тамъ, гдѣто безъ нея бѣха вирѣли само социални конфликти; тя е най-великото творение на обществената мисль, на обществения животъ.

Но кооперацията върши нѣщо още по-велико; тя единичката разрѣшава най-крупния въпросъ въ сегашната епоха за прѣустройство на селското стопанство — ефтинъ капиталъ, контроль въ използванетоъ му и гарантирани резултати. Въ модерното селско стопанство сж потребни много капиталы. Въ планирането имъ земледѣлцѣтъ трѣбва да спестява отъ лихви; въ използванетоъ имъ — да се гарантира най-високъ доходъ. Това е кооперацията, която разрѣшава най-добръ тая задача. Всѣка кооперация дѣйствува въ селото си между хора, които се познаватъ и иматъ помежду си довѣрие. Взаимниятъ контроль за благоразумното използване на заститѣ капиталы е основенъ законъ въ кооперациитѣ.

Обаче, създаванетоъ и успѣха на кооперацията изисква не само съществуванетоъ на нуждата отъ нея.

Потрѣбно е, прѣди всичко, едно съзнание въ ржководящитѣ слоеве на обществото за нейната необходимостъ и велика роля, една прѣданостъ въ интелегенцията за нейното пропагандиране и насаждане, една готовност на държавнитѣ и обществени институти за нейната подкрѣпа и съдѣйствие.

Благодарение на народния учител и свещеникъ, благодарение на Б. З. Банка и Б. Кооперативна Банка, ние днесъ притежаваме 600 кредитни кооперации.

Който рекламира той печели!

